

τρίδα των χριστιανού τὴν ψυχήν. « Ιστάμενοι ἐντὸς τοῦ ναοῦ, εἶπον πρὸς τὸν Βλαδίμιρον, δὲν ἔγνωρθέομεν ποὺ εὑρισκόμεθα, διότι οὐδὲν παρόμοιον ὑπάρχει ἐπὶ τῆς γῆς ἐκεῖ ἀληθῶς παρευρίσκεται ὁ Θεὸς ἐν τῷ μέσῳ τῶν ἀνθρώπων, καὶ δὲν δυνάμεθα νὰ λησμονήσωμεν τὴν ὅποιαν εἰδομενῶραιοτητα. Πᾶς ἄνθρωπος γενθεὶς ἀπαξῆ τοῦ γλυκέος δὲν θέλει ἀνεγκύρως πλέον τὸ πικρὸν, οὕτω καὶ ἡμεῖς δὲν δυνάμεθα ἐπὶ πλέον νὰ μείνωμεν ἐν τῷ θνητῷ.»

Οἱ δὲ Βοιάροι βλέποντες εἰσέτι τὸν ἡγεμόνα διστάζοντα « ἐὰν δὲν ἦτο ὁρθὴ ἡ ἑλληνικὴ πίστις, δὲν ἐδέχετο αὐτὴν ἡ μάρμη τοῦ Οὐρανοῦ» εἶπον. Τὸ ὄνομα τῆς σεβαστῆς ταύτης γυναικὸς ἔφερε τὸ ποθούμενον ἀποτέλεσμα.

Ἀκολουθῶν ὅμως τὴν προπατορικὴν συγήθεικν ὁ Βλαδίμιρος ἐπορεύθη μετὰ τῶν πλοίων αὐτοῦ πρὸς τὴν Κορσούνην τῆς Ταυρικῆς Χερσονήσου, ὑποτελὴ οὖσαν εἰς τοὺς αὐτοκράτορας τῆς Κωνσταντινουπόλεως, ὅπως κυριεύσῃ κατὰ τὴν ἔκει τὴν νέαν θρησκείαν.

Μετὰ μακρὰν δὲ καὶ ἀτυχῆ πολιορκίαν κατώρθωσε νὰ κυριεύσῃ τὴν πόλιν, εἰδοποιηθεὶς παρ' ἐνὸς τῶν πολιορκουμένων περὶ τῆς στερήσεως τοῦ ὕδατος ἐὰν κατώρθου νὰ ἀποχετεύσῃ τὰ ὑδραγωγεῖα αὐτῆς. Κατὰ τὸ διάστημα τῆς πολιορκίας εἴχε ἐκφράσει τὴν ἀπόφασίν του ὅπως δεχθῇ τὸν χριστιανισμὸν, ἐὰν ἐκρίνει τὴν πόλιν ταύτην. Εξαπέστειλεν δὲν πρέσβεις πρὸς τοὺς Ἕλληνας αὐτοκράτορας ἥμαξ εἰσελθῶν, ὅπως ζητήσωσιν ὡς τύζυγόν του τὴν ἀδελφὴν αὐτῶν Ἀνναν. Οἱ αὐτοκράτωρ τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἐδέχθη τὴν πρότασιν, μὲ τὴν συνθήκην. Ὅμως νὰ δεχθῇ ὁ Βλαδίμιρος τὸν χριστιανισμὸν, τὸν ὄποιον ἐκεῖνος ὑπεργέθη νὰ δεχθῇ, διότι εἶπε, πρὸ πολλοῦ ἡρεύνησα καὶ ἡγάπησε τὴν ἑλληνικὴν θρησκείαν.

Η ἀπόγονος τῶν καισάρων ἔφθασεν εἰς Κορσούνην μετὰ Κλήρου καὶ ἔπειτε τὸν ἡγεμόνα νὰ ταχύνῃ τὴν βάπτισιν του. Κατὰ σύμπτωσιν δὲ ὁ Βλαδίμιρος ἔπαθεν ὄφθαλμίαν· δὲ δὲ ὁ ἐπίσκοπος τῆς Κορσούνης ἐπίθηκε τὴν χεῖρά του ἐπὶ τοῦ βαπτιζόμενου ἀνέβλεψεν αἴρηντας καὶ « εἶδον τὸν ἀληθινὸν Θεόν » ἀνεφώνησεν. Τὸ παράδειγμά του ἡκολούθησε μέγα πλῆθος εἰς τῆς Δρουζίνης, ἐκπλαγέντες ἐκ τῆς θαυμασίας αὐτοῦ σωτηρίας.

Μετὰ τὴν εἰς Κίσσεον ἐπάνοδόν του ἐβάπτισεν ὁ μέγας Δούξ τοὺς υἱούς του, καὶ ἤρξατο καταστρέφων τὰ μνημεῖα τοῦ θνητού. Περιβεβλημένος μετὰ παντὸς τοῦ οἴκου αὐτοῦ ὑπὸ τῆς ἀληθοῦς πίσεως, προσεκάλεσε τὸν λαὸν εἰς τὴν παραδοχὴν τῆς νέας

θρησκείας, προκηρύξας δότι ὁ μὴ βαπτιζόμενος εἰναῖς ἐναντίος του. Τὰ πλήθη ἔσπευσαν νὰ παραδεχθοῦν τὴν νέαν πίστιν προθύμως. Συγκινητικὴ ὑπῆρξεν ἡ σκηνὴ τῆς βαπτίσεως τὴν εἰκόνα ταύτης παριστά δὲ Νέστωρ λέγων· οἱ μὲν ισταντο ἐντὸς τοῦ ὕδατος μέχρι τοῦ λαϊμοῦ, οἱ δὲ μέχρι τοῦ στήθους, κρατοῦντες εἰς τὰς χεῖρας τὰ τέκνα των οἱ ιερεῖς ἀνεγίνωσκον ἀπὸ τῶν ὄχθων τοῦ ποταμοῦ τὰς προσευχὰς, δύνομάζοντες δι' ἐνὸς μόνον ὄντας δόλοκληρο πλήθη.

Οὕτως εἰσήχθη ὁ χριστιανισμὸς ἐν Ρωσίᾳ. Οἱ ἡγεμόνες καὶ ὁ ἑλληνικὸς κλῆρος πολλὰς κατέβαλον προσπαθεῖας, καὶ μεγάλα προσκύμματα ἀπήντησαν ἐωσοῦ φέρωσιν εἰς πέρας τὸ μέγα τοῦτο ἔργον.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΓΕΡΑΚΗΣ

Ο ΠΕΡΙΩΝΥΜΟΣ οὗτος ἀνὴρ, ὅστις ἐκ μικρῶν ὄρμώμενος, ἐπέτυχε ν' ἀνέλθῃ ἐπὶ τὰ ἀνώτατα ἀξιώματα τοῦ ἐν Ἰνδικῇ Ἀναμικτικοῦ κράτους, τίτλῳ μὲν ὑπουργοῦ, πράγματι δὲ ἀντιβασιλέως τοῦ Σιάμ, ἐγενήθη ἐν Ἀργοστολίῳ τῆς Κεφαλληνίας περὶ τὰ μέσα τοῦ δεκάτου ἑδδόμου αἰώνος. Ο Πατήρ αὐτοῦ Γεώργιος, μὴ ὧν φάνεται τοσοῦτον εὔπορος, ἐπεβίβασεν αὐτὸν, πατίδα ἔτι ὄντα, εἰς ἀγγλικὸν τι πολεμικὸν πλοῖον, ἐν ᾧ διά το τὸ εὔτολμον καὶ τὸ ἀγγίνουν αὐτοῦ προήχθη εἰς τὸν ἀνωτέρους βαθμούς ἀλλὰ βαρυνθεὶς δψιαίτερον τὸν ναυτικὸν βίον, παρητήθη τῶν βαθμῶν αὐτοῦ, καὶ προσκολληθεὶς εἰς τὴν τότε ἀκμάζουσαν ἑταιρίαν τῶν Ἰνδιῶν, ἐξετιμήθη παρ' αὐτῆς δεόντως καὶ ἐπέμψθη, ὡς ἀντιπρόσωπος αὐτῆς εἰς Ισπανίαν καὶ Κίναν. Αὐτόσε πιαμείνας ἔτη τινα, καὶ μετεργόμενος τὸ ἐμπόριον, οὐ μόνον ἐξέμαθε τὴν γλῶσσαν καὶ τὰ ἥθη, τῶν ἔγχωρίων, ἀλλὰ καὶ ἴκανὰ χρήματα ἐκέρδισε. Τὸ τελευταῖον τοῦτο τὸν παρεκίνησε ν' ἀποσυρθῇ τῆς ὑπηρεσίας τῆς ἑταιρίας, ὅπως μετέλθῃ μόνος τὸ ἐμπόριον. καὶ δὴ ναυλώσας πλοῖόν τι δι' ἀγγλίαν, ἐφώρτωσεν αὐτὸ διὰ διαφόρων ἐμπορειῶν, ἀλλὰ κατὰ τὸν πλοῦν ναυαγήσας εἰς τὴν παραλίαν τῆς Μαλαχάρης, μόλις ἐπέτυχε νὰ σωθῇ, ἀπωλέσας ἐν τῷ ναυαγίῳ ἐκείνῳ ὅτι ἐκ τῆς πολυχρονίου ἐργασίας αὐτοῦ ἐκέπτητο.

Καθὼς συνήθως συμβαίνει εἰς τοὺς μεγάλους ἄνδρας, δυστυχήματά εἰσι τὰ πρῶτα πρὸς τὴν ὑψωσιν αὐτῶν βήματα. Εἰς Μαλαβάρην ὁ Γεράκης

συνεσχετίσθη πρός τινα πρέσβυτον τοῦ Σιάμ, δόστις ἐπανερχόμενος ἐκ Περσίας, εἶχεν ὑποστῆ ἐπίσης νυκτάγιον εἰς τὴν αὐτὴν παραλίαν. Οἱ τοῦ Σιάμ πρέσβυτος συμπαθῶν πρὸς τὸν δρομοπαθῆ αὐτοῦ Γεράκην, καὶ εὑρὼν ἐν αὐτῷ προτερήματα τοῦ νοὸς καὶ καρδίας, οὐ μόνον τὸ σθάθινον πρὸς αὐτὸν μεγίστην ἀγάπην καὶ ὑπόληψιν, ἀλλὰ καὶ τὸν προσκάλεσε νὰ τὸν συνοδεύσῃ εἰς τὴν πρωτεύουσαν τοῦ Σιάμ. Εὐχαρίστως ἐδέχθη ὁ Γεράκης τὴν πρότασιν τοῦ πρέσβεως, καὶ ἀκολουθήσας αὐτὸν, ἐπαρουσιάσθη ὑπὲκείνου εἰς τὸν Βαρκαλὲν ἡ πρωθυπουργὸν τοῦ αὐτοκράτορος τοῦ Σιάμ, Θαοῦ-Ναράγιος, δόσις πάλιν ἔσπευσε νὰ τὸν παρουσιάσῃ εἰς αὐτὸν τὸν ἔδιον αὐτοκράτορα, προσθεῖς καὶ τοὺς ἐπαίνους, ὅσους ὑπὲρ τοῦ Γεράκη ὁ πρέσβυτος εἶχεν ἐκφέρει.

Αἱ γνώσεις τοῦ Γεράκη, αἱ ἀρεταὶ αὐτοῦ καὶ ἡ ἀγχίνοιά του ἔπεισαν τὸν αὐτοκράτορα τοῦ Σιάμ, δόστις ἀνὴρ μεγαλόφρων ὢν, δὲν ἐδύνατο νὰ μεταχειρισθῇ τοὺς ἀμαθεῖς καὶ βαρβάρους ὑπουργὸν τοῦ κράτους του, ἐπαξίως τῶν μεγάλουργῶν σκοπῶν του, δπως ἐπωφεληθῇ ἐκ τῆς ὑπηρεσίας τοῦ ξένου Κεφαλληνος. Καὶ δὴ ἀποθανόντος μετ' οὐ πολὺ τοῦ πρωθυπουργοῦ του, κατέστησεν αὐτὸν διάδοχόν του. Εὐγνώμων διὰ τὴν τιμὴν ταύτην ὁ Γεράκης, ἀλλὰ μὴ θέλων νὰ ἐρεθίσῃ τὴν ζηλοτυπίαν ἡ τὸν φύσιν τῶν ἐγχωρίων, δὲν ἐδέχθη τοῦ αὐτοκράτορος τὸν διορισμὸν, ἀλλὰ παρεκάλεσεν αὐτὸν νὰ διορίσῃ ἔτερον πρωθυπουργὸν ἐκ τῶν μεγιστάνων, αὐτὸς δ' ὑπεσχέθη νὰ συντελέσῃ διὰ τῶν γνώσεων καὶ τῶν συμβουλῶν του εἰς τὴν εὐημερίαν τοῦ κράτους. Τοιαύτη γενναιόφρων διαγωγὴ, ὡς ἦν ἐπόμενον, ὥφειλε νὰ ἐπαυξήσῃ τὴν πρὸς αὐτὸν ὑπόληψιν τοῦ αὐτοκράτορος.

Ἀναλαβών οὕτως ὁ Γεράκης τῷ παντοδυνάμῳ τίτλῳ τοῦ συμβούλου, τὴν ἀπόλυτον κυβέρνησιν τοῦ κράτους, ἀφοῦ διὰ τῆς διπλωματικῆς αὐτοῦ ἱκανότητος ἐπέτυχε νὰ ῥυθμίσῃ τὰς εἰς οὐ καλὴν κατάστασιν εὐρισκομένας ἔξωτερικὰς σχέσεις, ἔστρεφε τὴν προσοχὴν αὐτοῦ καὶ πρὸς τὴν ἐσωτερικὸν. Γνωρίζων ὅτι ἡ πηγὴ τῆς εὐδαιμονίας ἐκάστου λαοῦ εἶναι ἡ ἐμπορία, ταύτην δ' εἶχον διοσχερῶς σχεδὸν εἰς χεῖρας τῶν τότε οἱ ὄθωμανοι, μετεχειρίσθη τοιαῦτα λεπτὰ μέσα, ὥστε δὲ ἐμπορικὸς κλάδος περιπλέθε καθ' ὀλοκληρίαν εἰς τοὺς αὐτόχθονας, οἵτινες καὶ ἤρξαντο δρεπόμενοι μεγίστας ὡφελείας, ἀνθ' ὧν ἡζέησαν τὴν πρὸς αὐτὸν ὑπόληψιν καὶ εὐγνωμοσύνην του.

Άλλ' ὁ φύσις, δην δὲν κατασιγάζουσιν οὔτε αἴ εὐγενέστεραι δικιάσεις, οὔτε αἱ μεγαλήτεραι ἀρεταῖς, ἡγείρει τὴν εἰδέχθη αὐτοῦ κεφαλὴν καὶ κατὰ τοῦ Γεράκη. Οἱ πρωθυπουργὸς ἐκεῖνος, δην ἡ αὐταπάρνησις τοῦ Γεράκη ἀνύψωσεν ἐπὶ τὴν ἀξίαν ἐκείνην, ῥαδίουργούμενος ὑπὸ τινος ἀγγέλου καλουμένου Βάσιρων, ἤρξατο προσπαθῶν νὰ καταστήσῃ ὑποπτον παρὰ τῷ αὐτοκράτορι τὸν σύμβουλον αὐτοῦ· ἀλλ' ὁ μονάρχης ἐννοήσας τὴν δολοπλοκίαν τὸν μὲν πρωθυπουργὸν, τιμωρήσας, ἀπέλυσε, διώρισε δ' ἔτερον ἀντ' αὐτοῦ τοσοῦτον δ' ἔτρεφε θυματσιμὸν πρὸς τὸν Γεράκην, ὥστε ἐκήρυξεν ὅτι ἦν ἔτοιμος νὰ ἀποδεχθῇ πᾶσαν παραποτοῦ προτεινομένην μεταρρύθμισιν, μηδὲ αὐτοῦ τοῦ χριστιανισμοῦ ἐξαιρουμένου.

Ἐν τοῖς πρότερον χρόνοις διάφοροι Δομινικανοὶ καὶ Φραγκισκανοὶ ἵερεις εἶχον προσπαθήσει νὰ εἰσαγάγωσι τὴν θρησκείαν τοῦ Εὐαγγελίου εἰς τοὺς Βαρβάρους τῆς Ἰνδικῆς λαοὺς, ἀλλ' οὐδέποτε ἡ ἐπιτυχία ἔστεψε τὰς προσπαθείας των· καθ' ὃν δὲ χρόνον ὁ Γεράκης ἤημαζεν εἰς Σιάμ, νέαι ἀπόπειραι κατεβάλλοντο ὑπὸ τριῶν Γάλλων ἐπισκόπων, οὗτον δὲν ἔλειψεν οὕτος νὰ δράξηται τῆς πειριστάσεως ταύτης, ὥπως εἰσαγάγῃ τὸ Εὐαγγέλιον εἰς τὸ Σιάμ. Ωμίλησε λοιπὸν τὰ δέοντα πρὸς τὸν βασιλέα καὶ αἱ προτάσεις αὐτοῦ, οὐ μόνον εὐμενῶς εἰσηκούσθησαν, ἀλλὰ καὶ τόπος εὐρύχωρος ἐδόθη εἰς τοὺς τρεῖς ἐκείνους ἐπισκόπους, καὶ ἀδειά τοῖς ἔχορηγήθη ἵνα κτίσωσι μετ' ὀλίγον καὶ μοναστήριον ἐπ' ὀνόματι τοῦ Ἀγίου Ἰωσήφ.

Η ἐπιτυχία τῶν ἐπισκόπων ἐνεθάρρυνε τοὺς Ἰησουΐτας, ὃν τινες μετέβησαν εἰς Σιάμ πρὸς ἐπέκτασιν τῶν προπαθειῶν των· συνετήσαντο λοιπὸν αὐτόσες τῇ προστασίᾳ πάντοτε τοῦ Γεράκη, σχολεῖον, ἐν ᾧ ἀδραῖς δαπάναις ἐξεπαίδευον τὰ τέκνα τῶν ἐγχωρίων. Άλλ' αἱ προσπάθειαι τῶν ἀποστόλων τούτων, ἤρξαντο νὰ προκαλῶσι τὴν ὁργὴν τῶν Σιαμιτῶν ἵερέων καὶ τῶν φανατικῶν ἐν γένει, ὥστε ὁ Γεράκης ἐντὸς ὀλίγου ἐπείσθη ὅτι ὥπως συνέχῃ τὸν λαὸν ὥφειλε νὰ παρεμβάλῃ καὶ ξένης τινὸς δυνάμεως ἰσχυρᾶς τὴν ἐπενέργειαν.

Βασιλεὺς τότε τῆς Φαλλίας ἦν ὁ Λουδοβίκος ΙΔ! δόστις ἐνῷ ἀφ' ἐνὸς διὰ τῶν ὅπλων του κατέστησε περιάκουστον τὸ κράτος αὐτοῦ, ἀφ' ἑτεροῦ ὑπῆρχε θερμὸς προστάτης τῶν μουσῶν καὶ ὑπέρμαχος τῆς χριστιανικῆς θρησκείας. Ἐπεισεὶς λοιπὸν ὁ Γεράκης τὸν αὐτοκράτορα τοῦ Σιάμ, νὰ πειθαρχῆται πρὸς τοῦτον διὰ πρεσβείας καὶ ζητήσῃ τὴν ὑποστήριξιν του εἰς ἔργον τοσαύτην τιμὴν

περιποιοῦν εἰς τοὺς συνεργοῦντας πρὸς κατόρθωσίν του, καὶ τρεῖς Μανδαρίνοι, ἐφωδιασμένοι μὲν τὰ ἀναγκαῖα ἔγγραφα τῆς τε αὐλῆς των καὶ τῶν Γάλλων ἐπίσης ἀνεχώρησαν διὰ Παρισίους, συνοδευόμενοι καὶ ὑπὸ δύο ἵεραποστόλων Γάλλων, καὶ μετὰ πολλὰς κακουχίας, ἐπενεγκούσας τὸν θάνατον τοῦ ἐνδός τῶν Μανδαρίνων, ἀφίκοντο ἐπὶ τέλους αὐτόσε.

Μετὰ μεγίστης λαμπρότητος καὶ πολυτελείας δὲ Λουδοβίκος, γνοὺς τὸ αἴτιον τῆς πρεσβείας ἔκεινης, ἐδέξατο τοὺς ἀπεσταλμένους, καὶ ἐκφράζων αἰσθήματα φιλικώτατα πρὸς τὸν αὐτοκράτορα τοῦ Σιάμ, ἐξελέξατο καὶ αὐτὸς πολυμελῆ ἐπιτροπὴν ἣν ἐπεμψε μετ' αὐτογράφῳ ἐπιστολῆς πρὸς τὸν αὐτοκράτορα, ὑποσχόμενος αὐτῷ ἀκράδαντον τὴν φιλίαν καὶ ὑποσχέξιν του. Η̄ πρεσβεία ἀφίκετο εἰς τὴν πρωτεύουσαν τοῦ Σιάμ κατὰ Θεταύριον τοῦ 1685, καὶ μετὰ λαμπρὰν ὑποδοχὴν, δὲ Γεράκης ἐπετράπη ὑπὸ τοῦ βασιλέως του νὰ συνυπογράψῃ συνθήκην μετὰ τῶν πρέσβεων τοῦ Λουδοβίκου ΙΔ', δυνάμει τῆς ὁποίας ἡ χριστιανικὴ θρησκεία ἤθελε τοῦ λοιποῦ κηρύττεσθαι ἐλευθέρα, καὶ οἱ προσήλυτοι οὐχὶ μόνον δὲν θέλουν καταδιώκεσθαι, ἀλλὰ καὶ ἀπολαμβάνει ἴδιαίτερα προνόμια, δὲ δὲ αὐτοκράτωρ τῶν Γάλλων ὑπεχρεώθη νὰ πέμψῃ στρατιωτικὴν δύναμιν διποτεῖν ἀνάγκην ὑπερασπίζῃ τὸν αὐτοκράτορα ἀπὸ πάσης ἐπαναστάσεως τῶν ὑπηκόων του. Τὴν συνθήκην ταύτην παραδέχθη καὶ δὲ Λουδοβίκος, καὶ στρατιωτικὸν σῶμα ἐστάλη μετ' οὐ πολὺ εἰς τὴν πόλιν Βαγκάκη, πρὸς ἐκπλήρωσιν τῶν δρῶν τῆς συνθήκης. Μόλις ἐγνώσθη ἐν Εὐρώπῃ ἡ τοιαύτη μεταξὺ τοῦ βασιλέως τῶν Γάλλων καὶ τοῦ αὐτοκράτορος τοῦ Σιάμ συμμαχία, καὶ οἱ Ὀλλανδοὶ καὶ οἱ Πορτογάλλοι ἤρξαντο ἀναφανδὸν καταπολεμοῦντες τὰς εὐγενεῖς τοῦ Γεράκη καὶ τοῦ Σιαμίου μονάρχου προθέσεις, συνωμοσίᾳ δὲ ἀνεκαλύφθη τεκταινομένη κατὰ τῶν δύο τούτων. Οἱ Γεράκης διετάχθη παρὰ τοῦ αὐτοκράτορος νὰ λάβῃ πάντα τὰ πρὸς ἀποσόβητιν τοῦ κινδύνου μέτρα· προσέβαλε λοιπὸν εἰς διάφορα μέρη τοὺς συνωμότας καὶ ἐπαναστάτας καὶ ἐπανήγαγε τὴν τάξιν εἰς ὅλον τὸ χράτος ἀλλὰ φοβούμενος νέαν τινά κατὰ τοῦ βασιλέως του ἐπιθυμοῦ, τὸν ἔπεισε νὰ ζητήσῃ παρὰ τοῦ βασιλέως Λουδοβίκου διακοσίους σωματοφύλακας, οὓς ἐκεῖνος ἐπεμψεν εὐχαρίστως, συναποεῖλας δροῦ καὶ εἰς τὸν Γεράκην τὸν μεγαλόσαυρον αὐτοῦ διὰς ὑπηρεσίας τῷ προσέφερεν. Ἀλλὰ προσήγγυας τὸ τέλος καὶ τοῦ ἐνδόξου ἀνδρὸς τούτου. Εἰς ἐκ τῶν Μανδαρίνων πρώτης τάξεως συγγενῆς τοῦ αὐτοκράτορος, καλούμενος Πιτράκος, ἀνὴρ ἐπιτήδειος εἰς ὑποκριτίαν καὶ δόλον, ὡφελούμενος ἐκ τῆς δυσαρεσκείας, ἦν ἡ ξενοχρατεία εἰχε προκαλέσει παρά τε τοῖς φανατικοῖς ἐγγωρίοις καὶ τοῖς ἱερεῦσι, καὶ βλέπων ὅτι δὲ βασιλεὺς, ἔνεκα τῆς προβεβηκούσας αὐτοῦ ἥλικιας δὲν ἐδύνατο νὰ κρατήσῃ πλέον μὲν χειρά στιβαράν τὸ σκῆπτρον, ἀπεφάσισε νὰ τὸ ἀρπάσῃ αὐτός. Συνεννοθεὶς λοιπὸν μετά τινος θετοῦ μίον τοῦ Μογάρχου, καλούμενου Μορπίτ, ὑψώσε τὴν σημαίαν τῆς ἐπαναστάσεως, προσκλων τὸν λαὸν διποτεῖς ἐκδιώξῃ τοὺς ζένους ἀπὸ τὸ χράτος. Οἱ Γεράκης εἰδοποιήθη ἀμέσως περὶ τῆς ἐπαναστάσεως ταύτης, ἀλλὰ πρὶν λάθη μέτρα δριστικὰ ἔθεωρτος φρόνιμον, νὰ ζητήσῃ τὰς δικταγίας τοῦ αὐτοκράτορος, δυστυχώς δὲ οὗτος εἰχε πέσει ἐπικινδύνως ἀσθενής καὶ ἐπομένως δὲν ἐδύνατο νὰ ἐκτελέσῃ μετὰ τῆς ἀπαιτουμένης ταχύτητος διποτεῖς, ὡφειλε νὰ πράξῃ κατὰ τοιαύτας περιστάσεις. Ἄλλως τε καὶ δὲ ἀρχιστράτηγος τῶν Γαλλικῶν στρατευμάτων Δεφάρζ, προσκληθεὶς νὰ ὑποστηρίξῃ τὸν αὐτοκράτορα, ἤργηθη νὰ παράσχῃ δραστηρίαν συνδρομὴν, τῷ λόγῳ ὅτι ἦτον ὀλίγη ἡ διποτεῖα δύναμις διποτεῖς ἀντιπραταχθῆ κατὰ τῶν πολυαρίθμων ἐπαναστατῶν. Ἐκπλαγεὶς δὲ Γεράκης ἐπὶ ταῖς προφέσεσι ταύταις τοῦ ψιφοδεοῦς ἀρχιστράτηγου, καὶ μάγνη ὑπὲρ τῆς σωτηρίας τοῦ εὑργέτου βασιλέως του μεριμνῶν, παραλαμβάνει ὅσους ἐδύνατο πλείονας ἄνδρας καὶ μεταβαίνει εἰς τὰ ἀνάκτορα πρὸς περιφρούρησιν αὐτοῦ. Ἄλλα μετ' ὀλίγον πολιορκεῖται ὑπὸ πολυαρίθμων βαρβάρων καὶ μετὰ μικρὰν τῶν ὀλίγων ὀπαδῶν τοῦ ἀντίστασιν, συλλαμβάνεται, καὶ διαταγῇ τοῦ Πιτράκου, βίπτεται σιδηροδέσμιος εἰς τὰς φυλακὰς, ἔνθα μετὰ πολλὰς βασάνους φονεύεται. Τὴν αὐτὴν τύχην διείσταται καὶ δὲ ἀσθενῶν αὐτοκράτωρ, δὲ δὲ Πιτράκος διάδοχος αὐτοῦ ἀναγορευθεὶς, δεικνύει, δῆλην τὴν μανίαν του κατὰ τῶν χριστιανῶν καὶ λοιπῶν προσηλύτων, οὓς ἀπανθρώπως παραδίδει εἰς τὸν θάνατον, καὶ αἱ γαλλικαὶ δυνάμεις αὐταὶ ἀναγκάζονται μετ' οὐ πολὺ ν' ἀπέλθωσιν ἐκ τοῦ Σιάμ, ἔνεκα τῆς ἐπιμέμπτου διαγωγῆς τοῦ ἀρχηγοῦ αὐτῶν.

Τοιοῦτον δῆλυνηρὸν τέλος ἔλαβεν δὲ Κωνσταντίνος Γεράκης, διὸ Φορβώνιος, καὶ τοι ἔχθρὸς αὐτοῦ, διμολογεῖ «ἄνδρα ψυχῆς μεγάλης καὶ εὐγενοῦς, ἀγχινοίας ἔχαισίας καὶ ἴκανης διὰ τὰς μεγαλητέρας ἐπιχειρήσεις, ἃς ἐκεῖνος ἐδύνατο νὰ φέρῃ εἰς πέρας μετὰ πολλῆς ἐμπειρίας καὶ φρονήσεως. »